

РУХ ОПОРУ В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Рух Опору – національно-визвольний, антифашистський рух проти німецьких, італійських і японських окупантів та місцевих реакційних елементів, що співпрацювали з ними.

ЦІЛІ:

Звільнення окупованих країн.

Відновлення національної незалежності окупованих країн.

Ліквідація реакційних порядків і подальші демократичні перетворення в суспільстві.

Характер	Форми боротьби	Політична база
Інтернаціональний Патріотичний Демократичний Прогресивний	Активні: діяльність партизанських загонів, збір інформації для союзників, зривання постачання військової продукції. Пасивні: випуск неякісної продукції, допомога втікачам, проведення агітації та пропаганди, розповсюдження антифашистської літератури.	ГРЕЦІЯ – Національно-визвольний фронт (ЕАМ), на основі якого була створена Національно-визвольна армія (ЕЛАС). ФРАНЦІЯ – «Вільна Франція», ФКНВ – французький комітет національного визволення. ДАНІЯ – «Рада волі». НІДЕРЛАНДИ – «Рада опору». НІМЕЧЧИНА – «Червона капела». ЮГОСЛАВІЯ – Народно-визвольна армія (НОА)

Характерною рисою руху Опору в Європі було те, що до складу партизанських загонів, диверсійних і розвідувальних груп входили представники різних народів, втікачі з концентраційних таборів.

РУХ ОПОРУ В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ

Радянська течія руху Опору	Українська націоналістична течія	Польський рух Опору
Мета: визволення від німецьких загарбників та їхніх союзників. Відновлення радянської влади.	Мета: визволення українських земель від фашистських загарбників та радянської влади. Відновлення української держави.	Мета: збройний опір гітлерівським окупантам та підготовка загальнопольського повстання. Відновлення польської держави в кордонах 1939 р.

Радянська течія руху Опору	Українська націоналістична течія	Польський рух Опору
<p>Організаційне оформлення: 1941–1942 рр.</p> <ul style="list-style-type: none"> → партизанські з'єднання; → Український штаб партизанського руху (УШПР) на чолі з Т.Строкачем (20 червня 1942 р.); → підпільний рух (обкоми КП(б)У, обкоми комсомолу); → підпільні організації та групи: «Молода гвардія» (Краснодон), «Нескорена полтавчанка», Ніжинська підпільна організація. 	<p>Організаційне оформлення: 1941–1942 рр.</p> <ul style="list-style-type: none"> → ОУН(б). Робили ставку на власні сили й активні методи боротьби; → ОУН(м). Покладали великі надії на допомогу Німеччини; → «Поліська Січ» – підпільна збройна формація, створена на Поліссі (Північна Україна) влітку 1941 року. → 14 жовтня 1942 р. – утворення УПА – військово-політичного формування, що діяло в Україні протягом 1942–1953 рр. 	<p>Організаційне оформлення: 1939 р.</p> <ul style="list-style-type: none"> → Армія Крайова (Armia Krajowa) підпорядковувалась польському еміграційному урядові в Лондоні. Брала участь у збройній боротьбі проти гітлерівців, загонів УПА, української національної самооборони, Червоної армії. → Армія Людова (Armia Ludowa, дослівно – народна армія), створена з підпільної збройної організації ПРП Гвардія Людова та інших прокомуністичних військових загонів в січні 1944 р. Мала постійні тісні зв'язки з радянськими партизанами та їхніми штабами в Україні та Білорусі.
<p>Основні райони дій: Сумщина, Чернігівщина, українське Полісся.</p>	<p>Основні райони дій: українське Полісся, Галичина, Волинь.</p>	<p>Основні райони дій: Волинь, Полісся.</p>
<p>Форми боротьби:</p> <p>Активні:</p> <ul style="list-style-type: none"> → партизанський рух; → діяльність підпілля; → диверсійна діяльність; → пропагандистська діяльність. <p>Пасивні:</p> <ul style="list-style-type: none"> → допомога партизанам; → відмова співпрацювати з окупаційною владою; → саботаж заходів окупаційної влади; → випуск бракованої продукції; → зрив поставок продовольства для окупаційної армії; → ухиляння від робіт тощо. 	<p>Форми боротьби:</p> <ul style="list-style-type: none"> → створення органів місцевого самоврядування; → участь у створенні української преси, культурно-освітніх закладів; → створення підпільних, партизанських і регулярних військових структур; → зрив спроб вивозу до Німеччини продовольства, робочої сили; → напади на военні об'єкти здійснювалися у більшості з метою оволодіння зброєю. 	<p>Форми боротьби:</p> <ul style="list-style-type: none"> → спільні військові акції проти німецької окупаційної влади Армії Людової та радянських партизанських груп; → самооборона польського населення, за матеріальної підтримки Армії Крайової у вигляді зброї, амуніції, вишколених військових; → агітація польського населення про обов'язковість повернення західноукраїнських земель до складу Польщі; → каральні акції Армії Крайової щодо українського цивільного населення на Волині та Галичині 1943 року.
<p>Найвідоміші командири партизанських загонів: С. Ковпак, О. Сабуров, М. Наумов, О. Федоров.</p>	<p>Керівники: С. Бандера (ОУН(б)), А. Мельник (ОУН(м)), Тарас Боровець (Бульба), Р. Шухевич.</p>	<p>Командувачі: В. Комаровський (Армія Крайова).</p>